БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

ДЕКАБРЬ
2
суббота
1939 он
№ 277 (2977)
Сэн 10 мунгэ.

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

939 ОНОЙ НОЯБРИИН 29-дэ, СССР-эй АРАДАЙ КОМИССАРНАРАЙ оведэй ТҮРҮҮЛЭГШЭ В. М. МОЛОТОВАЙ РАДИОГООР ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

Советскэ Союзай гражданууд гражданкануud!

Финляндиин одооной прави-ьстваар, манай орон тушаа ябуу-гдажа байгаа харша политика бол гүрэнэй гадаадын аюулгүйе нгаха хэмжээ дары абхые ээнии баалана.

Һүүлэй хоёр һарын туршо соо, ветскэ Правительство болбол онойгоо аюулгүйе ба илангаяа нинградай аюулгүйе хангахын ада, тиин одоонoй хүлхеэтэй шомбайдал соо, минимальна гэжэ логдомоор дурадхалнуудтайгаар нляндска правительствотай лсэлгэнүүдые тэсэмгэйгээр уулаһан байна гэжэ таанар ӊанат. Эдэ хэлсэлгэнүүдтэ фи-ляндска правительство болбол най орон тушаа эбсэшэгүй харша зици бариһан байна. Хэлсээ хэ-үндэһэнүүдые ханибарисаагай оор олохын орондо, одоонoй нляндска зонхилогшод болбол, ветскэ Союзда харша ябадалые сэгшэд—гадаадын империа-стнуудай туһада, ондоо замаар оһон байна. Бидэнэй хэды олон лтануудые хэһэн байбашье. сэлгэнүүд результатгүйгөөр рэһэн байна.

Энэ хадаа юундэ хүргөөб гэжэ нөө эли.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ, советскэ-инляндска хилэ дээрэ, Ленингра-й оршоншадар байһан манай рэгэй частьнуудые артиллереэр удажа, улаанармейскэ часть-удта хүшэр гэмтэл ушаруул-н, финляндска военщинын бу-эр провокацинууд эхилэ-эн байна. Финляндска прави-ельстводо хандуулагдаһан прак-ическа дурадхалнуудаараа, эдэ ровокацинуудай дахин бололгые айсуулха гэһэн манай прави-ельствын оролдолго хадаа дэм-элгэ үзөөгүй байхаһаа гадна, инляндиин ударидахы кругуу-ые харша политикодо дахин улхиһэн байна. Советскэ пра-ительствын үсэгэлдэрэй нотоһоо аанар мэдэнэт, тэрэ нота соо хэ-эгдэһэн манай дурадхалнуудта, Финляндиин ударидахы кругууд олбол харша арсалтаар, фактнуу-ые нахальна арсалтаар ба бидэ-эй үзэһэн жертвэнүүдтэ баһам-алаһан хандалгаар, Ленингра-ые өөһэдынгөө сэрэгүүдэй сэхэ юул доро хойногшодоошье байл-аха гэһэн оролдолгоор харюуса-һан байна.

Эдэ бүгэдэ хадаа, империа-листнуудтай хэһэн антисоветскэ холбоонуудтаа орёолдоһон, одоо-ой финляндска правительство олбол Советскэ Союзтай нормальна харилсаа байгуул-ые хүсэнэгүй гэжэ, эсэслэн харуулаба. Финляндска правительство болбол манай орон тушаа харша позици барижа байһаар ба, манай алдарта Ленин-градые военнэ заналта доро бари-жа байхые хүсэнэ, манай оро-нуудай хоорондо баталагдаһан, добтололсохогүйн пактын эрэлтэ-нүүдые дүүргэхөө хүсэнэгүй. Иимэ правительствоһоо ба тэрэ-нэй бодомжогүй военщинэһээ, шэнэ бузагай провокацинуудые лэ мүнөө хүлеэжэ болохо байна.

Тиимэһээ, советскэ правитель-ство болбол СССР ба Финляндиин хоорондо баталагдаһан ба Фин-ляндиин правительстваар харюу-салгагүйгөөр эбдэгдэжэ байгаа, тэрэ добтололсохогүйн тухай пактын ёһоор бэедээ абаһан уялгануудһаа өөрыгөө мүнөө үдэрһөө хойшо сүлөө болоһондо тоолоно гэжэ үсэгэлдэр мэдээсэхэ баатай болоһон байна.

Советско-финляндска хилэ дээ-рэ, Финляндска военнэ частьнууд хадаа манай сэрэгүүдые добтоло-һон шэнэ фактнуудай гарһан дээрэһээ, советскэ правительство болбол мүнөө шэнэ шиидхэбэри-нүүдые абаха баатай болобо.

Правительство хадаа энэ боло-һон байдалые хойшодоо тэсэжэ шадахагүй байна, энээнэй түлөө харюусалгань бүхыдөө Финлян-диин правительстводо бүрин ту-даха байна.

Правительство болбол энээнһээ хойшодоо Финляндиин прави-тельствотай нормальна харилсаа-тай байжа шадахагүй байна гэ-һэн выводтэ ерээ, тиимэһээ, пра-вительство хадааэ өрынгөө поли-тическэ ба ажахын түлөөлэгшэ-дые Финляндиһаа дары дуудажа асараха шухала байна гэжэ мэдэрэбэ.

Тэрээнтэй хамта, правительст-во болбол алибүхы гэнэтын ушар-нуудта бэлэн байхые ба Финлянд-ска военщинын зүгһөө дахин шэнэ аашануудай гараа һаань, тэрээниие дары сохихо гэһэн захиралтые Улаан Армиин ба Уһан-Сэрэгэй Флодой главна ко-мандованида үгэбэ.

Бидэндэ харша гадаадын пресса болбол советскэ правительствын абажа байгаа хэмжээнүүд Финляндска терри-ториие эзэлхэ гү, али тэрээниие СССР-тэ ниилүүлхэ гэһэн зорил-готой гэжэ баталана. Энэ хадаа хорото хардалга гээшэ. Советскэ правительстводо иимэ һанал бай-гаашьегүй, байнашье бэшэ. Тэ-рээнһээ байтагай. Советскэ Союз тушаа Финляндиин талаһаа хани-барисаагай политикын байгаа ха-дань, Финляндитай ханибарисаагай харилсаатай байхые хододоо орол-додог советскэ правительство бол-бол СССР-эй зүгһөө зарим терри-ториальна буултануудые хэлгээр тэрээнэй урдаһаа ошохоор бэлэн байха һэн. Иимэ условёор, Со-ветскэ Правительство болбол одоо-ной советскэ Карелиин гол райо-нуудта ажаһуудаг карельскэ ара-дые, зависимабэшэ Финляндска гүрэндэхи тэрээндэ түрэл Финскэ арадтайнь нэгэдхэхэ тухай асуу-дал мэтын, иимэ асуудалнуудые шьезохистойгоор зүбшэн хэлсэхээр бэлэн байгаа. Энээнэй тулада. СССР-тэ харша бэшэ, харин хоёр оронуудай бодото интересүүдтэ таа-раха ханибарисаагай позициие Финляндиин правительствын барижа байхань шухала байгаа.

Заримууд хадаа, Советскэ Правительствын ябуулажа бай-гаа хэмжээнүүд Финлян-диин зависимабэшэ байдалда гү, али тэрээнэй гадаада ба дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй яба-далда эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй гэжэ, баталана. Энэ хадаа баһал тиимэ хорото хардалга гээшэ. Бидэнэр болбол Финляндида ямар-шье режимэй байхадань, тэ-рээниие өөрынгөө гадаада ба до-тоодо политикодо зависимабэшэ ба суверенна гүрэн гэжэ тооло-нобди. Бидэнэр болбол, Финскэ арад өөрөө юун гэжэ һананаб, тэрэл ёһоороо өөрынгөө гадаада ба до-тоодо хэрэгүүдые өөрөө шиидхэ-хынь түлөө бата байнабди. Совет-скэ Союзай арадууд болбол зависи-мабэшэ Финляндиие байгуулахын тулада юун хэрэгтэйб, тэдэ бү-гэдые урдань хэһэн байна. Ма-най оронoй арадууд хадаа Финскэ арадай сүлөөтэ зависимабэшэ хүг-жэлтэдэнь туһаламжа үзүүлхэхээр хойшодоошье бэлэн байна.

Тэрэшэлэн, Советскэ Союз бол-бол Финляндида бусад гүрэнүү-дэй интересүүдые ямараaршье хаһаха һанаашалгагүй байна. Финлянди ба бусад оронуудай хоорондохи харилсаанай асуудал-нууд хадаа имагтал Финляндиин хэрэг гээшэ. тиимэһээ Советскэ Союз хадаа энэ хэрэгтэ хамаа-ралсаха эрхэгүйбди гэжэ өөры-гөө тоолоногүй.

Манай хэмжээябуулгануудай имагтал зорилгонь хадаа Советскэ Союзай ба, илангаяа гурба мил-лион хахад хүнзонтой Ленингра-дай аюулгүйе хангалга мүн бо-лоно. Дайн сэрэгээр хурсадхагда-һан одоонoй уласхоорондын оршом-байдал соо, гүрэнэйгээ иимэ ажа-байдалай ба хойшолуулашагүй зорилгые шиидхэхэ ябадалые одоонoй Финляндска зонхилогшо-дой хорото муухай дурахүсэлһээ дулдыдуулан табижа шадахагүй байнабди. Финляндска арадтай ханибарисаагай сотрудничество хэжэ, Советскэ Союзай өөрынь хүсэлэлгээр энэ зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэй болобо гээшэ.

Бидэнэр болбол, Ленинградай аюулгүйе хангаха зорилгые таа-рамжатайгаар шиидхэлгэ хадаа, СССР ба Финляндиин хоорондын эбдэрэшэгүй ханибарисаагай үн-дэһэ һууринь болохо байһанда һэжэглэнэгүйбди.

Гавас агенствын хуурмаг мэдээсэл тухай

«Правдын» редактор болбол нүхэр Сталинда иимэ асуудалтай-гаар хандаба: «Дайн хадаа, дай-лалдагша талануудай хүсые һу-ладхан бууруулхын тулада, ша-даалһаа удаан үргэлжэлүүлэгдэ-хэ ёһотойн» тухай һанамжиие «августын 19-эй үдэр Политбю-родо» „Сталинаар хэлэгдэһэн“ хэбэртэйгээр, Гавас агенствын мэ-дээсэһэндэ ямараар ханданабта?

Нүхэр Сталин иимэ харюу эльгээбэ

«Гавас агенствын энэ мэдээсэл хадаа, мүн тэрэнэй бусадшье олон мэдээнүүдэнь, худал хуур-маг байна. Би хадаа, энэ хуур-маг юумэ эгээл ямар кафе-шантанда зохёогдоһыень мэдэжэ шадахагүй байнаб. Зүгөөр, Гавас агенствын господанууд хадаа хай-шаншье гээд худалаар хэлээ һаа, тэдэнэр иимэ зүйлнүүдые арса-жа шадахагүй байна гэбэл:

а) Германи хадаа Францида ба Англида добтолоо бэшэ, харин Франци, Англи хоёр хадаа мү-нөөнэй дайнай бүхы харюусалгые бэе дээрээ абан, Германида доб-толһон байна;

б) сэрэгэй ябуулгануудай эхил-һэнэй һүүлээр, Германи бол-бол мирнэ дурадхалнуудтайгаар Францида ба Англида хандаһан юм, тиихэдэ Советскэ Союз бол-бол Германиин мирнэ дурадхал-нуудыень дэмжэһэн байна, юуб гэхэдэ, Советскэ Союз хадаа дай-ниие түргэнөөр дүүргэлгэ болбол бүхы оронуудай ба арадуудай байдалые үндэһөөрэнь хүнгэдхэ-хэ һэн гэжэ тоолоһон байгаа, тоо-лоһооршье байна;

в) Англи ба Франциин зонхи-логшо кругууд болбол Герма-ниинишье мирнэ дурадхалнуудые, тэрэшэлэн дайнай түргээр эсэс-лэгдэхыень туйлаха гэһэн Совет-скэ Союзай һэдэлгэнүүдыешье бүдүүлигээр арсаа һэн.

Фактнуудань иимэ байна.

Гавас агенствын кафе-шантан-нын политигууд болбол эдэ факт-нуудта юу зүрисүүлэн табижа шадаха байнахаб“.

ФИНЛЯНДИДА ДАЙНАЙ БАЙДАЛЫЕ СОНОСХОБО

ЛОНДОН, ноябриин 30. (ТАСС). Рейтер агенствын корреспондент хадаа Финляндиин президент болбол иимэ удхатай мэ-дүүлгые соносхобо гэжэ мэдээсэ-нэ: «Оронойгоо обороные ханга-хын зорилгоор, Финлянди болбол дайнай байдалые соносхоно».

ФИНСКЭ СЭРЭГҮҮДТЭЙ, СОВЕТСКЭ СЭРЭГҮҮДЭЙ ТУЛАЛДААН

Ленинград, ноябриин 30. (ТАСС). Энэ оной ноябриин 30-да, Ла-дожско нуурай хойто эрьедэхи Ковойно деревнидэ, СССР-эй хи-лые эбдэжэ, финскэ солдадууд болбол Улаан Армиин түрүү заставануудые Манесила деревни тээһээ, атаковалаба. Манай сэрэ-гүүд болбол финнүүдые финскэ территори дээрэ, гэдэргэнь түрин хаяба, финнүүдэй талада гээлтэ-нүүд бии.

Карельскэ перешейкэ дээрэ, энэ лэ һүни 3 час 15 минутада, Раасули деревни тээһээ пулимё-доор буудаба, энээнэй һүүлээр, финскэ пехотын группа хадаа М. Коркиамяки деревниие атакова-лаба. Манай пограничнa часть-нуудай контратакаар, финнүүд болбол өөһэдынгөө территори дээ-рэ хаягдаба, энээнтэй хамта 10 пленнэ солдадууд ба нэгэ унтер-офицер баригдаһан байна.

Үглөөнэй 4 часта, рота шахуу финнүүдэй пехота хадаа Карельскэ перешейкэ дээрэхи Термолово деревниие атаковалахы һэдэбэ, зү-гөөр ружейна-буугай галаар сохигдоһон байна.

Финскэ воещинын зүгһөө зэб-сэгтэ шэнэ провокацинуудай бо-лоһон дээрэһээ, Улаан Армиин главна командованиин приказаар, Ленинградска военнэ округой сэ-рэгүүд хадаа ноябриин 30-най үглөөгүүр 8 часта, Карельскэ перешейкэ дээрэ ба бусад хэдэн районуудта Финляндиин хилые дабаһан байна.

Робела ба Поросозерын район-до, Улаан Армиин частьнууд болбол гүрэнэй хилэһээ баруун тээшээ 10-15 километр дабхиһан байна.

Улаан Армиин частьнууд хадаа Петрозаводскые шэглүүлэн, Сус-Ярви нуур тээшэ дабхиба.

Карельскэ перешейкэ дээрэ, Улаан Армиин частьнууд болбол Метсяпирти деревниие, Кусккола станциие эзэлэһэн ба Терийскэ городто дүтэлэһэн байна.

Операцинуудай ябасын үедэ, хэ-дэн арбаад пленнүүд баригдаба.

Манай авиаци хадаа уларилай муу байбашье һаань, Виипури (Выборг) ба Хильсинкиин (Гель-сингфорс) аэродромууд дээгүүр разведывательнэ шиидэлгэнүү-дые хэһэн ба бомбонуудые хаяһан байна.

ЛЕНИН—СТАЛИНАЙ ПАРТИИЕ ТОЙРОН НЯГТААР ЖАГСАНХАЙ СОВЕТСКЭ АРАД БОЛБОЛ ЯМАРШЬЕ ДАЙСАНИИЕ БУТАСОХИХООР БЭЛЭН!

ҮНЭН СЭХЭ ХҮДЭЛМЭРЁӨРӨӨ УЛААН АРМИДАА ТУҺАЛХАБДИ

Үсэгэлдэр, үдын 12 часта, Бу-рядай гигант—ПВЗ-эйн паровозо-сборно, котельно, вагонно, шудхал-гын ба кузнечнэ цехүүдтэ, ми-тингнүүд, тон олон хүнүүдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэбэ.

Улан-Удын городской Соведэй депутадуудта кандидат, сталевар нүх. Гутарев болбол кузнечнэ цехтэ болоһон митинг дээрэ хэлэ-бэ: «БМАССР-эй индустриальна гигант—ПВЗ-эйн хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэри-лэгшэд, служащинар болбол Советско-финскэ хилэ шадар боло-һон событинууд тухай мэдээсэлые угаа ехэ анхаралтайгаар соносо-һон байна. Хүрөө! Манай тэсэлдэ эсэс ерээ!

Манай агуу ехэ социалистическэ держава, советскэ арад болбол Финляндиин ухаагүй военщинын бузар провокациие саашадань тэ-сэхэгүй. Советскэ правительст-вын сэсэн шиидхэбэреэр, фин-ляндска хилые дабаһан, манай героическа Улаан Армиин часть-нууд болбол ажалда дуратай финскэ арадта мирые ба сүлөөе асараха байна».

Социалистическэ оронoй хүсэн түгэс Улаан Арми болбол Хасанда-хи, Халхын голдохи, Баруун Белорусси ба Баруун Украинада-хи урогуудһаа һургаал абаагүй военщиные ба дайниие үүсхэгшэ үймар провокаторнуудые тон түр-гөөр бутасохин, газар дээрэһээ хёһон хаяха байна.

Финляндиин зависима бэшэ бай-далые империалистическэ базар дээрэ худалдаһан, ухаагүй зонхи-логшодто эсэргүүсэн, өөһэдынгөө зол жаргалта ажабайдалай түлөө тэмэсэхэ зэбсэгыень финскэ арад-та олгохо гэһэн зорилго—Улаан Армиин урда табигдана.

Ленинэй город, тэрэнэй һалба-ран хүгжэхынь түлөө манай мар-тагдашагүй С.М. Кировэй хүдэл-мэрилһэн энэ город хадаа мүнөө-дэрһөө хойшо аюулгүй болоо.

Бидэнэр хадаа оронойгоо хүсэ шадалые улам шангадхахын түлөө стахановскаар, шэн зорилгойгоор хүдэлмэрилжэ, энээгээрээ, алдарта Улаан Армидаа бодото туһаламжа үзүүлхэ гэһэн резолюци абтаба.

ПРАВИТЕЬЛСТВАЯА ТОЙРОН БҮРИ НЯГТААР ЖАГСАЕ

Ленинград, ноябриин 27. Мүнөөдэр, Ленинэй нэрэмжэтэ невскэ заводой һүниин сменын хүдэлмэришэд, инженернүүд, тех-нигүүд ба служащинуудай ми-тингнүүд болобо. 1200 хүн ха-баадалсаа. Финскэ военщинын бу-зар провокаци хадаа ехэ дурагүй-тэлгые үүсхэбэ. Выступалагшад болбол Советскэ Союзай ажалшад хадаа манай социалистическэ эхэ оронoй хилые эбдэхээ һэдэгшэд-тэ эрэд шанга сохилто үгэхөөр бэлэн байна гэжэ, хэлэбэд.

Митингнүүд дээрэ иимэ резо-люци абтаа:

«Майнилын райондо советкэ хилэ дээрэ, финскэ военщинын провокаци тухай мэдээсэлые гүн-зэгы дурагүйтэлгөөр угтабабди. Гадаадаһаа тухирагдаһан, дайнай бузагай провокаторнууд болбол манай инаг эхэ оронoй нангин хилэнүүдэй ойроохүртэшэгүйдэ аюул бии болгоно. Финскэ военщинын бандитска ябуулгада дураагутанабди. Манай советскэ правительствын нотые халуунаар амаршаланабди. Дайн сэрэгые үүсхэгшэдтэ тон эрид хэмжээ аб-таха ёһотой.

Финскэ военщинын провокаци-да харюу болгон, бидэнэр болбол манай партиие тойрон, инаг нүхэр Сталиниие тойрон бүри нягтаар жагсахабди, өөһэдынгөө илалтануудые арбидхахабди. Пра-вительствынгаа түрүүшын урая-гаар, эхэ оронoо хамагаалгада жагсахаар бэлэмди.

Советскэ правительствын сэсэ-мэргэн политика мандаг!

Манай агуу ехэ Сталин мандаг!»

(ТАСС).

Алибүхы тэсэлдэ эсэс байдаг юм

Улан-Удын № 1 хлебозаводой хүдэлмэрилэгшэд, служащинар болбол энэ оной ноябриин 28-най үдэр, үдэшын 4 часта сугларба. Митингнь, 73 хүнүүдэй хабаа-далгатайгаар нээгдэжэ, нүхэд В. Е. Андриянов, Г. И. Андриянов ба бусад үгэ хэлээ.

Үгэ хэлэгшэд хадаа Советскэ правительстваар финляндска пра-вительстводо эльгээгдэһэн нота-нуудые халуунаар һайшааба. Алибүхы тэсэлдэ эсэс байдаг юм гэжэ,—тэдэнэр мэдүүлнэ.

Резолюци соонь ингэжэ хэлэг-дэнэ: «Финляндска сэрэгэй часть-нуудай провокационно буудалга-нуудтань тон ехээр дураагута-набди. Энэ провокационно ааша-нуудтань эрид харюу үгэжэ, Эхэ оронoо, Ленинградаа хамагаал-хаар бэлэмди. Советскэ Прави-тельствынгаа гадаадын мирнэ по-литикые халуунаар дэмжэнэбди. Болхобо байгаа һунгалтануудые ажалай амжалтануудаар угтаха. Декабриин 24 хүртэр, үйлэдбэ-риингөө жэлэй программые үлүү-лэн дүүргэхэ».

ХОНХОЛОЙНХИДОЙ ГОЛОС

МУХАР-ШЭБЭР. (Телефо-ноор абтаба). Энэ оной, нояб-риин 28-да хонхолойнхидой хам-тын митинг болобо. Тэндэ, тус сомоной «Политотдел» ба Партиин XVII съездын нэрэмжэтэ колхо-зуудай колхознигууд, Хонхолойн МТС-ын тракторисгнууд, хүдэлмэ-ришэд, служащинар, хүсэдбэшэ дунда һургуулиин һургагшад, һурагшад сугларбад.

СССР-эй Верховно Соведэй де-путат нүхэр А.Я. Варфоломеев болбол митингые нээхэ зуураа, хэлэбэ:—Манай алдарта Улаан Армиин героическа походые, хэр-бээ Финляндска тэнэг военщинэ-нүүд мартаад байгаа һаань, би-дэнэр дахин дабтахаар хэзээдэшье бэлэмди! Финляндска арад хадаа мирые хүсэнэ. Тэдэнэр хадаа агуу ехэ Советскэ оронoй 183 миллионно сүлөөтэ арадтай хани-барисаатай байхые хүсэнэд. Би-дэнэр, өөһэдынгөө правительствын нотые халуунаар һайшаанабди. Эхэ оронoо хамагаалалгада үглөө-шье, мүнөөшье бэлэмди,—гээд дүүргэнэ.

Тэрэшэлэн, нүхэд Димитриев, старша механик Калужанин, Ка-лашников, Ширяков ба бусад үгэ хэлэбэ. Эдэнэр хадаа Финляндиин провокационно ябуулгада харюу болгон, үйлэдбэриин шэнэнүүд амжалтануудые туйлахын түлөө тэмэсэхые ба оборонно-массова хүдэлмэрөө бүхыхэмжээгээрэнь дэлгэрүүлхые уряалбад.

Митингынгаа резолюци соо—«Хонхолойцууд хадаа бүхы Со-ветскэ арадтаяа хамта, прави-тельствынгаа гадаадын сэсэн политикые һайшаанабди.

СССР-эй гадаадын сэсэн поли-тика мандаг!

Агуу ехэ Сталин мандаг!»—гэжэ бэшэбэ.

БИДЭНЭР БЭЛЭМДИ

Селенгын госпароходствын слу-жащинар, хүдэлмэришэд ба ин-женерно-техническэ хүдэлмэри-лэгшэд хадаа финляндска воен-щинын бузар провокацида гүнзэ-гыгөөр зэбүүрхэнэ. Ноябриин 29-дэ, эндэхи бүхы цехүүдтэ, коллективүүдтэ, митингнүүд үнгэргэгдэбэ.

Үгэ хэлэгшэд болбол советскэ правительствынгаа нотые халуу-наар һайшаанад. Эхэ оронoо ха-магаалалгада хэзээдэ бэлэн бай-һанаа; советскэ правительстваяа, агуу ехэ вождь Сталинаа тойрон бүри нягтаар жагсанхай байһа-наа үшөө дахин харуулаа.

Манай хилэнүүдэй аюлгүй байдал хангагдаха

Финляндска военщинын бузагай провокаци тухай мэдээсэл болбол Сталинай нэрэмжэтэ мос-ковско автозаводой оломянгаһай коллективэй гүнзэгы дурагүйтэл-гые үүсхэбэ. Ноябриин 27-до бү-хы цехүүд соо, олонзоной хабаа-далгатай митингнүүд болобо. Ми-тингнүүд дээрэ нэгэн дуугаар аб-таһан резолюци соо хэлэгдэнэ:

«Капиталистическэ эзэдэйгээ захиралтые дүүргалтэ болгон, Финляндска военщина болбол шэнэ провокаци хэнэ, Агуу ехэ октяб-рьска социалистическэ револю-циин үлгэй—Ленинградай аюул-гүйдэнь заналта хэнэ.

Бидэнэр хадаа советскэ прави-тельствын нотые халуунаар амар-шаланабди, Карельскэ перешейкэ дээрэхи финляндска сэрэгүүдые 20-25 километр саашань абааша-ха гэжэ энэ нота соо хэлэгдэһэн эрэлтэнүүдтэй нэгэдэнэбди.

Бузар булай авантюрануудай зам дээрэ гараад байхадаа, фин-скэ зонхилогшод болбол урдын пански Польшын банкруудтаһан заправилнуудай эсэслэгдэһые бү мартаг!

Нютагуудахи Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудай түлөө, коммунистнууд ба партийнабэшэнүүдэй сталинска блогой илалтын түлөө агитациие дэлгэрүүлэе!

Ефросинья федоровна Головизнина

Ефросинья Федоровна Головизнина болбол 1908 ондо, Читын областиин Песчанка станцида, хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрөө һэн. Эсэгэнь кровельщигоор хүдэлмэрилдэг байгаа. Ефросинья хадаа 2 наһатай байхадань, гэртэхиниинь Читинскэ областьһоо, БМАССР-эй Доодо-Онгостойдо (Дивизионна станци) нүүжэ ерэһэн байгаа. Ефросинья Федоровна болбол бага наһандаа эсэгэһээ гээгдэжэ зобоһон, тулиһан байха юм. Бүлэ соогоо 6 ухибүүд үлэһэн дээрэһээ, эхэтэеэ хамта хүнэй хүбсаһа угааха гэхэ мэтын ажал хэдэг байгаа. Ефросинья Федоровна хадаа Доодо-Онгостойн һургуулиин 4-дэхи классые дүүргээд, саашань ямаршье һургуулида ябаагүй байна. Шадабаритай ба оролдостой байһан дээрэһээ продавец, кассир, столовые даагшаһаа пла-новик хүртэр ургаһан ба мүнөө Улан-Удын Горсоведэй харюусалгата секретаряар жэлһээ үлүүтэй хүдэлмэрилжэ байна.

Ефросинья хадаа өөрынгөө хүдэлмэридэ һайнаар хандадаг ба мүн общественнэ хүдэлмэридэ тон активнаар хабаадалсана. Ефросинья Федоровна болбол ажалшадай дунда хүндэтэй.

Нүхэр Головизнина хадаа Улан-Удын городской Соведэй депутадуудта кандидадаар, һүнгуулиин №87 округһоо дэбжүүлэгдээ.

Агитаторнуудай суглаан

Һаяхан, Кяхтын районой центртэ 350 хүнэй хабаадалгатайгаар агитаторнуудай городской суглаан болобо. Тус суглаан дээрэ ВКП(б)-эйн обкомой секретарь нүхэр К. А. Бирюков, нютагуудахи ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ һунгалтатай дашарамдуулан агитаторнуудай зорилго тухай доклад хэбэ.

Докладай һүүлээр, нүхэр Малышевский үгэ хэлэхэ зуураа, һунгагшадай список табилгада, городской Соведэй харюусалгагүйгөөр хандаһан дээрэһээнь 30 хүнэй обог буруу бэшэгдэһэн байһые хэлэбэ.

Мүн үгэ хэлэгшэ нүхэд Бальшакова, Шевчук. Шишкарев ба бусад хадаа хүн зоной дунда массова-ойлгуулалтын хүдэлмэри ямараар ябуулжабайһанайгаа, өөһэдынгөө хүдэлмэриин опыт тухай хэлэбэд.

Баир Ангаров.

Улан-Удын Горсоведэй депутадуудта кандидадууд-комсомолканууд нүхэд (зүүн гарһаа) Т. И Медведьева—һунгуулиин № 215 округһоо, М. А. Егдурова—№185 округһоо, М. М. Мельникова—№284 округһоо. (Пестеревэй фото).

Депутадуудта кандидадуудые регистрацилга

№ 29 округ

Городской Соведтэ һунгаха һунгуулиин №29 окружной комисси болбол ВКП(б)-эйн член, зооветинститудай хүдөөажахын механизацилгын кафедрые даагша, Сталинска улицын №24 гэртэ байратай, нүхэр Василий Петрович Акуловые депутадуудта кандидадаар регистрацилаба.

№ 53 округ

Ноябриин 26-да, Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн тухай документнүүдые һунгуулиин №53 окружной комисси хаража үзэбэ.

НКВД-эйн хүдэлмэрилэгшэдэй коллективээр дэбжүүлэгдэһэн, 1913 ондо түрэһэн ба ВКП (б)-эйн член, гүрэнэй аюулгүйе хамагаалалгын сержант, орденто нүх. Цыдендоржо Санжацыреповые регистрацилаба.

№ 205 округ

ПВЗ-эйн техническэ отделэй ба лабораториин коллективэйхидэй, һунгалтын урда тээхи хамтын суглаагаар, Городской Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн, тус отделэй старша инженер-технолог, 1904 ондо түрэһэн, партийнабэшэ большевик нүхэр Анатолий Иванович Горкун болбол һунгуулиин № 205 окружной комиссяар регистрацилагдаба.

№ 11 округ

Бурмногопромсоюзай системын «Разнопромкоопит» артелиин коллективээр, Заудинска Райсоведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн, партийнабэшэ большевик, 1917 ондо түрэһэн, Евгения Ивановна Булгаковае һунгуулиин №11 окружной комисси регистрацилаба.

№ 14 округ

Гортопын коллетивэй хүдэлмэришэд, служащинар болбол Заудинска Райсоведэй депутадуудта кандидадаар Иван Егорович Поповые дэбжүүлһэн байна. Мүнөө, нүх. Иван Егорович болбол һунгуулиин №14 округто баллотировалагдаха зүбшөөлөө үгэһэн ба тус округой комиссяар регистрацилагдаһан байна.

№ 164 округ

Ноябриин 23-най үдэр, һунгуулиин № 164 окружной комиссиин членүүд нүхэд Петлицкий, Базаров, Смолина, Виняровская ба Солханов гэгшэд комиссингаа заседаниие үнгэргэхэ зуураа, ПВЗ-эйн тендернэ ба түмэр бэлэдхэлгын цехынхидээр, Городской Соведэй депутадуудта кандидат болгон дэбжүүлэгдэһэн, тус цехын инспектор, ВКП (б)-эйн членэй кандидат, 1914 ондо түрэһэн, нүхэр Павел Матвеевич Тишенко Городской Соведтэ һунгаха һунгуулиин №164 округто регистрацилагдаба.

Эрхим колхозница

Надмид Балжирова, 1914 ондо Хориин аймагай, Доодо-Худанай сомоной, Арал гэжэ нютагта, үгытэй хүнэй бүлэдэ түрөө һэн. Балжирова хадаа бага наһанһаа эхилжэ, нютагайгаа кулагуудай хүдэлмэри хэдэг байгаа.

Мүнөө, Советскэ правительствын ашаар, Надмидай ажабайдалань танигдашагүй болоо. Надмид хадаа колхоздо ороһонһоо хойшо эрхим һайнаар хүдэлмэрилнэ. Мүнөө, Балжирова болбол хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсаһан байна.

Нүхэр Надмид Балжирова хадаа Молотовай нэрэмжэтэ колхозой членүүдэй хамтын суглаагаар, Хориин аймагай Соведэй депутадуудта кандидадаар дэбжүүлэгдэбэ.

Һурагшад-активистнууд

Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй нэрэмжэтэ хүсэн түгэс социалистическэ соревнованиин результатда, Улан-Удэ городой № 35 дунда һургуулиин зарим классууд, һурагшад ба һургагшад болбол һуралсалай жэлэй 1 четвертьдэ һайнууд показательнуудые туйлаа. 9-дэхи «А» класс (классайнь хүтэлбэрилэгшэ Гроссман) 100 проц. ба 9-дэхи «Б» класс (классайнь хүтэлбэрилэгшэ Шупкова) 90,5 проц. успеваемость туйлаһан байна. Эдэ классуудай эрхим отличнигууд Кабужов, Назаров, Шевченко ба бусад энэ четвертьдэ бүхы предмедүүдээрээ «отлично» сэгнэлтэнүүдые абаа.

Зарим һургагшад, жэшээлхэдэ, нүхэд Егоров (литературын багша), Пахода (историин багша), Мурцев (географиин багша) хадаа зааһан материалнуудаа һурагшадтаа хүсэд һайнаар ойлгуулхын тула эрхимээр хүдэлмэрилһэнэйгээ результатда, 90-100 процент успеваемостиие туйлаһаа.

Гадна, драматическа ба дуунай кружогууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Ноябриин 7-до эдэ кружогуудай хүсөөр тон һонин, һайн выступленинүүд ба дуунууд харуулагдаһан байна.

Энэ һургуулиин 50 гаран һурагшад-активистнууд хадаа бэшэгмэдэхэгүйе усадхалгада ба һунгалтануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ тон активнаар хабаадалсана. Эдэ һурагшадта багшануудай зүгһөө методическэ туһаламжанууд үгтэдэг байна.

Г.

АН БАРИЛГЫН ПЛАНИИЕ ДҮҮРГЭ[...]

Кабанскын аймагай колхозуудай агнуурииин бригаданууд болбол Октябрьска революциин XXII жэлэй ойе, үйлэдбэриин үндэрнүүд показательнуудтайгаар угтаа һэн.

Степно-Дворецкын сельсоведэй, Калининай нэрэмжэтэ колхозой агнуурииин бригада хадаа октябрь һарынгаа, ан барилгын планиие 180 процент дүүргэбэ. Энэ бригадын тушааһан ангай араһануудань тон һайн шанартай байдаг. Бригадын түрүү хүнүүд нүхэд С. М. Церковников—130 ондатрын араһа ба А. Гусев—80 араһа тушааба.

«ОКДВА» колхозой агнуурииин бригада, ондатрнуудые барилгаараа түрүүшүүлэй нэгэнь болоно—октябрь һарынгаа планиие 170 процент дүүргээ. Нүхэд И. Володин, П. Печкин ба бусад хадаа һайнууд показательнуудые харуулнад. Колесовско сельсоведэй «Путь социализма» колхозой агнуушан нүхэр Артемий Исакович Аверин гэгшэ 10 үдэрэй торшо соо 731 түхэригэй ангуудай араһануудые гүрэндэ тушааһан байна.

Энэ жэлэй агнуурииин се[...] ондатрнуудые ба колонка[...] (үһанай ан) барилгада [...] ангуушад олоороо хабаадал[...] Залуу ангуушан нүхэр Баб[...] Андрей болбол октябрь һар[...] планиие 200 процент дүү[...] 43 ондатрнуудай араһа ба [...]лонкагай араһа тушаагаа. Т[...] һээ гадна, Кабанскын [...] һургуулиин һурагша—аг[...] нүхэр Прохоров Михаил болб[...]тябрь һара соо ангай ар[...] шааха договороо 250 пр[...] дүүргээ.

Зүгөөр Тимлюй шадарх[...] гада хэрмэнэй олон байһан [...] Бурзаготпушниныи контор[...] бол райзаготпушниныи кон[...] мэдээсэхэ зуураа, агнуу[...] эльгээхы дурадхаһан ба[...] һаань, сельсоведүүд ба кол[...]дай правленинүүд хадаа [...] хүртэр агнуурииин бригада[...] эльгээгээдүй. Тиимэһээ, [...]скын райзаготпушнина болбо[...]дын ангуудые бариха, 1939 [...] планиие амжалтатайгаар дү[...]хын тула бүхы хэмжээн[...] абаха ёһотой.

Г. Бажан[...]

Харгы зам барилгада хэрэглэгдэхэ материалнууд[...] болзортонь бэлэдхэхэ

Харгы зам барилгын хэрэгтэ парти ба правительство болбол тон ехэ анхаралаа табина. Манай БМАССР-тэ харгы зам барилгын бютжет 1935 ондо 250 мянган түхэригөөр харааагдаһан байгаад, мүнөө 1939 ондо 2,5 миллион түхэриг хүртэр нэмэһэн байна. Бичурай, Селенгын, Кабанскын, Хориин, Яруунын, Баргажанай г. м. аймагуудта шэнэнүүд хүүргэнүүд баригданхай.

Харгы замай шэнэ кадрнууд олошороо. 1939 ондо харгы замай 41 мастернууд—десятнигууд бэлэдхэгдэжэ, аймагуудта эльгээгдээ.

Харгы зам барилгын ба ремонтлолгын хүдэлмэринүүдэй планиие дүүргэһэн аймагууд бии байна. Закаминай аймак (харгы замайнь таһагай начальник нүхэр Дампилов) хадаа энэ жэлэйгээ планиие 135 проц. дүүргээ. Бичурай аймак (аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэнь нүх. Петров, харгы замайнь таһагай начальник нүх. Слепнев)—94 проц. дүүргэбэ.

Историческа XVIII партийна съезд хадаа харгы зам барилгын хүдэлмэрилэгшэдэй урда угаа ехэ зорилгонуудые табиһан байна: «...автомобильна паркые хэрэглэхэ ябадалые эрид һайжаруулха, харгы замые шэнээр бариха, хуушан харгынуудые саг үргэлжэ ремонтлохо...».

Иимэһээ, БМАССР-эй харгы замай хүдэлмэришэдэй зорилгонь, энэ оной 4-дэхи квартал соо, 1940 ондо харгы зам барилгада хэрэглэгдэхэ материальнуудые бүрин бэлэдхэхэ ёһотой байна. З[...] модо бэлэдхэлгэнь 66,8 [...] хайр—68,3 проц., шулуун-[...] проц. г. м. дүүргэгдээд б[...] Энэ хадаа аймагай харгы [...] таһагуудай хүтэлбэрилгэ[...] серьезно бэшээр хүдэлмэрил[...] харуулна.

Гадна, харгы зам бари[...] хүдэлмэреэр ба ремонтло[...] гээгдэнги аймагууд үсөөн [...] Зэдын аймак (түрүүлэгшэнь [...] Ушнаев ба аймагайнь харг[...]май таһагай начальник нүх.[...]таханов) хадаа планаа [...] 42,4 проц. дүүргэһэн ба[...] Мухар-Шэбэрэй аймак (түрү[...]шэнь нүх. Будажабэ, харгы з[...] таһагай начальник нүх. Тата[...] —53,5 проц., Заиграйн а[...] (түрүүлэгшэнь нүх. Шиш[...] харгы замай таһагай начал[...] нүх. Иванова—Яковлева)—[...] проц. г. м.

Нютагуудахи ажалшадай [де]путадуудай Соведүүдтэ һу[...] үдэр — декабриин 24 дүт[...] Харгы замай хүдэлмэришэд [...]даа энэ үдэрые үйлэдбэрин[...] дэрнүүд показательнуудаар [...]ха ёһотой. Харгы зам бари[...] хэрэглэгдэхэ материалнуудые [...] бэлэдхэлгэ—харгы замайх[...] хүндэтэ уялгань болоно.

Тиимэһээ, эгээл түрүүн, х[...] зам барилгада хэрэглэгдэхэ [ма]териальнуудые байгуулхань [...]хала. Энээнэй тула, социали[...]ческэ соревновани ба стахано[...] хүдэлөөе үргэнөөр дэлгэрү[...] хэрэгтэй.

Пех[...]

СОЛОТО АДУУШАН

Заиграйн аймагай, Ново-Брянска сельсоведэй, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой солото адуушан нүх. Маслов болбол адуун ажалда 10 жэлэй торшо соо үнэн сэхээр ба оролдостойгоор хүдэлмэрилжэ, ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Адуу-моридой үүлтэрые һайжаруулхын хэрэгтэ инициатива гаргажа, колхоздоо орловско үүлтэрэй азарганууды үсхэһэн байна. Мүнөө нүх. Маслов хорёод толгой томо үүлтэрэй метис моридые үсхэжэ, фермэдээ үгэбэ. Тэрэнэй, «Верная», «Пурга» гэжэ моридын Ипподром дээрэ энэ зун республикын эрхим моридтой урилдажа, һайн результадуудые туйлаа. «Верная» болбол 2 минута 37 секундын торшо соо 1,5 к[и]метр гүйжэ, гүйдэлөөр респуб[ли]ка соогоо түрүү һуури эзэлб[э].

Нүхэр Маслов болбол ажа[...] үндэр показательнуудые туйл[...]найгаа түлөө БМАССР-эй га[...] таряалангай Арадай Комиссар[...]даар «американка» тэр[...] шагнагдаһан байна.

Нүхэр Маслов болбол амжа[...]нуудаараа хизаарланагүй. [...] хадаа энэшье жэлдэ стаха[...]скаар хүдэлмэрилөө. Хамта [...] ажалта үдэр олоо. Мүнөө [...] Маслов, хүдөөажахын Бүхэс[...]на Выставкэдэ хабаадаха дур[...]сэл тухайгаа мэдүүлгэ ү[...] байна.

Е. Ринчино[...]

Малажалые бүхы хүсөөрэнь хүгжөө[...]

Заиграйн аймагай, Старо-Брянска сельсоведэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлэй малай үбэлжэлгые муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Малань, адуу-моридһоо бэшээрээ, дулаан байраар хүсэд хангагданхай. Үбэһэ хуряалгынгаа планиие 110 процент дүүргэжэ, тэжээлэй бэхи база байгуулаа. Мүн, шэмэтэ тэжээл (силос), үбэлжэлгэдэ хүрэхөөр бэлэдхэгдэнхэй.

Гэхэтэй хамта, тус колхоздо дутуунууд олон. Ушарань, үбэл болоод байхада, тэжээлэй баланс үшөө табигдаагүй, тэжээлэнь ямаршье учетгүйгөөр, нормогүйгөөр гаргашалагдана. Малажалда хүдэлмэрилһэн колхознигуудай ажалта үдэрэнь бүхэли 2 һарын торшо соо тэмдэглэгдэнэгүй. Бухануудань үнеэдтэеэ суг хамта байдаг дээрэһээнь, ороондо ороһон үнеэдэй учет бусайданхай.

Һү-товарна фермын һаали[...] болбол үнеэдээ тон муугаар [...]рууһална. Зоотехническэ зааб[...]нууд хазагайруулагдана. Да[...] абаһан үнеэдэйгээ ороондо [...]һон, үгыгыншье мэдэнэгүй. За[...]даа, үнеэдээ һаангүйгөөр үнж[...]дэг. Мүн һаалишадань хэды[...]ноод лэ һэлгэгдэжэ байдаг. Т[...]мэһээ тус фермын малнууд ту[...]хай ба һү багатай байна. [...] толгой үнеэдэнь суткада оро[...] 12 литр һү үгэнэ.

Эдэ бүхые һайн мэдэжэ [...]башье, тус колхозой правле[...] тэрээнэй түрүүлэгшэ нүх. Т[...]рин хадаа эрид хэмжээнүү[...] абанагүй.

Е. Баянгольск[...]

Горсоведэй депутадуудта кандидат

ПАВЕЛ ПУТИЛОВ

Үдэр һаяхан боложо, жэргэмэлнүүдэй ирагуу һайхан аялгаар жииганан жэргэн байһаниинь холо ойро соностоно. Болдог толгойн ара талада, арбаад тухай наһанай хүбүүн, хашан харагша гүүгээр, газар хахалжа ябаха зуураа, гэрэлтэмэ һайхан нюдөөрөө гэр тээшээ анхаран хаража, үбэшэн хэбтэһэн эхэ эсэгэ хоёроо һанана...

Тэрэ хадаа Тарбагатайн районой Барикино селогой үгытэй таряашан Михаил гэгшын хүбүүн Паша гэдэг бэлэй. Хахархай удархай хубсаһатай, хүл гар нюсэгэн, зүрхэнэй шэшэрмээр зүдэрүү, тулюур ябадаг байгаа.

Аба эжыгээ ба өөрыгөө тэжээхын тула, баяд ноёдой барлаг зарсань боложо, үдэр һүниие илгаагүй, халуун дулааниие мэдэнгүй ябагша һэн. Ажабайдалынь зоболонтой, хүндэ хүшэр байгаа.

* * *

...Агуу ехэ Октябрьска Социалистическэ революциин хүсэтэ дүлэн сасаржа, тулин ядаран ябаһан, уруу дуруу Пашын ба тэрэшэлэн, бүхы ажалша арадай ажабайдалынь хүхюу сэнгэлиг ба энхэ амагалан болгоһон байна.

1927 он... Павел Михайлович Путилов болбол Хүдэлмэришэн-Таряашанай алдарта Улаан Армида абтажа, Дально-Востогой хилые хёрхоор харагша—советскэ пограничник болоһон юм.

Ханха нуурай халюурама ногоон эрье шадар, сэсэг набша шэмэгтэй, һайхан шугы модотой газарта, советскэ пограничнигай хүндэтэ уялгые дүүргэжэ ябаа.

Июнь һарын хаб харанхы, дүлии балай һүни. Зольби нохосууд—сагаан бандидууд болбол энэ һүни нүхэр Павел Михайловичын байһан погранична заставада добтолхые һэдэбэ. Тус заставые даагшад хадаа арадай дайсадууд, хорото шпионууд, предательнууд байһан ба тэрэ һүниндөө тэргэлжэ арилшаһан байгаа. Хүнэйгээ тоогоор, дайсадай хүсэниинь хэды ехэ байбашье һаань, советскэ долоон пограничнигууд нүхэр Путиловай командовани доро, алхамшье гэдэргээ сухарингүйгөөр, эсэгэ оронойгоо түлөө, эрид шангаар дайлалдажа ороо һэн. Гайхамшаг зориг ба героизм харуулаба. Эдэнэр болбол хилые сүмэрэн орохые һэдэһэн сагаан бандидуудые үй бутасохиһон байна.

Павел Путилов гранадаа гартаа баряад,— «Эхэ оронойгоо түлөө! Эсэгэ Сталинайгаа түлөө! Урагшаа»—гэжэ, нүхэдөө дахуулан атакада ороо һэн. Манай долоон баатар хүбүүд, тэдэнэй командир, залуу комсомолец- пограничник Павел Путилов хадаа 40 гаран сагаан бандидуудые, үндэһөөрэнь үгы хэжэ шадаа.

Зунай хонгор арюухан үдэшэ... Туһалхаа ерэһэн регулярна частиин боецүүдээр хүреэлэгдээд, Павел Михайлович болбол үнгэрһэн үдэрнүүдэй событинууд тухай омогоор хөөрэнэ. Нүхэр Путиловай хөөрэжэ дүүргэһэнэй һүүлдэ, полковой комиссар хадаа баатар геройнуудай—Павел ба тэрэнэй нүхэдэй гарнуудынь барижа, халуунаар амаршалан, баяр хүргэнэ. Тиигээд, «СССР оронойгоо нангин хилые ами бэеэ хайралангүйгөөр хамагаалһанайнь ба советскэ правительствын найдабариие героическээр дүүргэһэнэйнь түлөө Павел Михайлович Путиловые ба тэрэнэй нүхэдые «Улан Тугай» орденоор шагнаха» гэһэн, СССР-эй правительствын тогтоол тухай мэдээсэлые тодорхойгоор хэлэжэ үгэбэ. Красноармейцуудай омог шанга «Ура» хашхараан орьёлно. «Энэ үдэшэ, минии зүрхэн ондоохоноор сохилжо байгаа һэн», —гэжэ, Павел хөөрэнэ. Энэ агуу ехэ шагнал хадаа Павел Путиловай ажабайдалдахи тон ехэ событи—хизаарлашагүй ехэ баяр, мартагдашагүй ехэ зол мүн.

* * *

Нүхэр Павел Михайлович Путилов болбол Улаан Армида алба хэжэ ерэһэнэйгээ һүүлдэ, ой тайга ба хада хүбшөөр элбэг, таряалан талмайгаар баян, өөрынгөө түрэһэн эхэ нютагта—Тарбагатайн райондо хүдэлмэрилһэн байна. Павел хадаа сельсоведэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилэбэ. Тиигээд, ажахын ба советскэ эгээл харюусалгатай хүдэлмэринүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн юм. Павел Михайлович болбол ангиин дайсадтай—поп кулагуудтай эрид тэмэсэдэг байгаа. Нютагайгаа үгытэй, дунда шадалтай арад зониие эмхидхэн, шэнэ колхозуудые байгуулаа һэн. Мүнөө, Павел Михайловичын инициативаар эмхидхэгдэһэн колхозуудай колхознигууд хадаа баясхаланта хүхюун байдалтай.

Нүхэр Путилов болбол НКВД-эйн органуудта хүдэлмэрилдэг болобо. СССР-эй дотоодын аюулгүйе хамагаалха—иимэ харюусалгатай постдо чекистээр, долоон жэлэй торшо соо хүдэлмэрилөө. 1930 ондо большевигүүдэй коммунистическэ партиин члендэ абтаһан юм. Нүх. Путиловай ажал-ябуулгань хадаа арадай хорото дайсадта, предательнуудта эсэргүү, большевистскэ тэмэсэлээр нэбтэрэнхэй.

Энэ жэлдэ нүхэр Путилов Улан-Удын хүдөөажахын техникумэй студент болоо. Сталинска Конституци хадаа Советскэ арадта ажаллаха, амарха ба һураха эрхые олгоо.

Һуражашье байхадаа, общественно-политическэ хүдэлмэридэ халуунаар хабаадалсана. Түрүү активист-общественник. Хүдөөажахын техникумэй дэргэдэхи партийна эхин организациин бюрогойнь член. Нүхэр Путилов хадаа ажалшадай дунда агитационно-массова хүдэлмэриие интузиазмтайгаар ябуулна. Комсомольско агитколлективые хүтэлбэрилнэ. Өөрөө эрхим агитатор. Павел Михайлович болбол студент-отличник.

* * *

Энэ һургуулиин студентнүүд, служащинар ба багшанар хадаа солбон хүхюунээр алхалан, клуб тээшээ ошонод. Клубань яларама гэрэлтэй. Сцена дээрэнь ба ханануудтань— вождьнуудай портредүүд, лозунгнууд. Энэ үдэр, һунгалтын урда тээхи суглаан болобо.

Суглаанай президиумдэ техникумэй түрүү хүнүүд—СССР-эй, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, ордентод, отличнигууд һунгагдана.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, коммунист нүхэр Попов үгэ абаад—«Бидэнэр, Горсоведэй депутадуудта кандидат болгон өөһэдынгөө дундаһаа түрүү хүнүүдые—отличнигуудые, Ленин-Сталинай хэрэгтэ эсэстээ хүртэр преданнэ, эрхимэй эрхимүүдые дэбжүүлхэ ёһотойбди»—гээд, саашань үргэлжэлүүлнэ—«иимэ хүнүүдэй нэгэниинь, сухаришагүй большевик, студент-отличник нүх. Павел Михайлович Путилов мүн» —гэжэ хэлэхэдэнь, нэрьемэ аплодисментнүүд болоно.

Суглаан дээрээ студентнүүд, һургагшад, служащинар болбол нүх. Путиловай кандидатурые халуунаар дэмжэн, Горсоведэй депутадуудта кандидадаар нэгэндуугаар дэбжүүлээ. Ленинско-Сталинска партяар ба алдарта комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн, арадай солото хүбүүн нүхэр Павел Михайлович Путилов болбол арадай найдабариие үнэнсэхээр дүүргэхэнь лабтай.

Ц. ДАМБИЕВ.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны: отв. редактора—3-44, отв. секретаря—3-28, отд. партийной жизни—7-55—2 зв., сельхозотдел—7-55, отдел кадров—5-07.

Типография НКМП БМАССР. Бурглавлит № 2337